

Het Bruynleegtpad

Minder geschikt voor rolstoelen

Afstand 8,8 Km

Verkorting 6,1 Km

Bruine Pijl

Dit wandelpad loopt door een gedeelte van het uitgestrekte landbouwgebied van Wuustwezel, een belangrijke agrarische gemeente met meer dan 350 land- en tuinbouwbedrijven en met ± 6300 ha van de ± 9000 ha landbouwgrond.

Tot begin vorige eeuw was deze streek een landschap met heide, vennen en moerassen. De namen van de straten waar we door wandelen geven dit zeer goed weer. (Chartrosenmoerenweg, Begijnmoerenweg, Lonvenweg, Rietvenweg, Bruynleegtweg...) Twee belangrijke ingrepen hebben dit gebied gemaakt tot wat het nu is. Ten eerste was er begin vorige eeuw de oprichting van de Noordwatering van Wuustwezel. Zij had, en heeft ook nu nog de taak om waterbeheerwerken uit te voeren. Voorerst ging het vooral om de afvoer van water: grachten graven en onderhouden, maar ook wegen aanleggen. Getuige hiervan is de naam van de voornaamste ontsluitingsweg: "Hoofdbaan Watering". Tot midden de jaren 70 was deze weg zelfs eigendom van de watering. Nu gaat het vooral om waterbeheer. De tweede belangrijke ingreep was de ruilverkaveling (rond 1970). Deze operatie beoogde een herverkaveling van de vele kleine percelen tot grotere kavels om zo efficiënter en economischer aan landbouw te kunnen doen. Hiervoor werden nieuwe (rechte) wegen aangelegd en verhard, en de samengevoegde gronden werden opnieuw bewerkt (o.a. door diepploegen en/of draineren). Nu vinden we er weiden en akkers, maar ook bossen van het OCMW. Juist deze bossen zijn, samen met het natuurgebied de Maatjes (wat voor het grootste deel op grondgebied van de gemeente Kalmthout ligt) van onschatbaar ecologisch belang in deze streek.

Regelmatig zien we op onze wandeling borden waarop aangegeven staat dat we een waterwingebied binnenstappen. PIDPA, (een maatschappij voor drinkwater in de provincie Antwerpen voor 65 gemeenten) heeft hier één van haar waterwingebieden. Het water wordt vanuit een grote diepte (meer dan 100m) opgepompt. In 2007 werd een hervergunning voor het oppompen van 12000m³ water/dag aangevraagd en verkregen. Ook Pidpa houdt rekening met de gewijzigde omstandigheden: twee van de zes putten werden verplaatst. Één put stond te dicht bij een landbouwbedrijf waar-

door de normale bedrijfsvoering in het gedrang kwam en de andere stond vlakbij het natuurgebied de Maatjes. Hierdoor vreesde men voor mogelijke verdroging van dit natuurgebied, terwijl men juist streeft naar maatregelen om een hogere waterstand te bekomen. (het “vernatten” van het gebied.)

De Wuustwezelse heide behoort tot één van de grootste vogelrichtlijngebieden van Vlaanderen (besluit Vlaamse regering 17/10/1988). Hierdoor is er een speciale beschermzone voor het behoud van de vogelstand aangewezen. We vinden hier vooral weidebroedvogels zoals grutto's, Kievieten, veldleeuweriken en scholeksters. Een aandachtige wandelaar zal in sommige periodes van het jaar deze vogels zeker waarnemen.

We vertrekken aan de parking van de school “**Berkenbeek**” Nieuwmoerse Steenweg 113B.

Deze weg steken we over (opgelet: druk verkeer!) en gaan rechtsaf. Hier passeren we voor de eerste maal de **Berkenbeek**, die ontspringt in het gehucht Sterbos. Ze passeert de gebouwen van “Gehandicaptenzorg Noorderkempem” (De scholen hieraan verbonden worden ook “Berkenbeek” genoemd.) en vloeit verder naar “De Maatjes” in Nieuwmoer. Dit is een zeer waardevol grensoverschrijdend natuurgebied van ±60 ha, met afwisselend rietvelden, natte weiden, broekbosjes en visvijvers. Er zijn zowel watervogels zoals zomertalingen, slobbeenden als broedvogels (blauwborst, rietgors, grasmus, kleine karekiet) te bewonderen. De bruine kiekendief verblijft hier een groot deel van het jaar, s' winters vinden tevens de blauwe kiekendief.

We gaan links de **Eglantierdreef** in. Een rechte dreef met aan beide kanten zomereik.

We nemen links de **Chartrosenmoerenweg**, een kaarsrechte weg tussen de weilanden. Zoals de naam al aangeeft, bevinden we ons in een vroeger heidegebied. De moeren in de heide werden gebruikt door kloosters of kleine adel om turf te winnen. Soms gaven ze hun turfgebieden een naam. De Chartrosenmoeren heetten vroeger (1331) Karthuizermoer. In deze streek vinden we ook nog de Begijnmoeren, en aan de andere zijde van de Nieuwmoerse Steenweg, de Zuymoeren. We passeren opnieuw de **Berkenbeek**, die aan onze rechterkant een stukje parallel loopt met de weg. Links is er een houtkant van ruwe berk. We steken de **Hoofdbaan-Watering** over. Links langs de weg staan knotwilgen en even verder staat riet. We bemerken ook een waterwinningsput van de Pidpa. We naderen de **Hanne Wiewauweg** en kij-

ken recht op de kerktoren van Nieuwmoer. We gaan rechtsaf de **Hanne Wiewauweg** in. Deze vormt een stukje de grens tussen Wuustwezel en Kalmthout. De uitzonderlijke naam komt van het Frankische *vivoudere* en werd later *wiewouwen*, wat fladderen betekende. Hanne zou komen van haan of Hannebroek (streeknaam voor Vlaamse Gaai). Iemand zag hier waarschijnlijk een fladderende vogel en de plaats werd zo als grens onthouden. Een andere betekenis van Hanne Wiewau zou komen van een persoon: Hans Wierwolt, ook Hanneke Wierwolt genaamd. In de 16^e eeuw werd de familienaam verbasterd tot Wiewou. Waar deze man vandaan kwam of wat hij hier in onze streek deed, is onbekend. Een mogelijke verklaring is dat hij een middeleeuwse investeerder was in de turfwinning. In de schrijfwijze bleef de naam bewaard als aanduiding van de grens tussen Kalmthout, Wuustwezel en Zundert. Een tweede naam voor deze plek is: "Ellendige Berk". De Berkenbeek dankt er haar naam aan. We draaien rechtsaf de **Sneygaertsweg** in. Links hebben we een zicht op "de Maatjes". Hier zien we links en rechts enkele percelen ongebruikte landbouwgrond waar het pijpenstrootje reeds welig tiert. Ook links, zien we vennen (een overblijfsel van het vroegere turfgebied), die druk bezocht worden door watervogels. We wandelen rechtsaf de **Begijnemoerenweg** in. Links groeien knotwilgen en rechts is weerom een waterwinningsput.

Verkorting: Diegenen die de verkorting willen nemen, gaan in de **Begijnemoerenweg** rechtsaf de **Lonvenweg** in. Op het einde van deze weg weer rechtsaf de **Eglantierdreef** in tot aan de **Nieuwmoerse Steenweg**, deze baan oversteken en nogmaals rechtsaf tot aan de school.

We passeren andermaal de **Berkenbeek**, rechts zien we in de beek een sluisje, links een ven. We wandelen verder en gaan rechtsaf de **Kruisvaartweg** in. We volgen de baan naar links die overgaat in **Hoofd baan-Watering**. Rechts groeien robinia's of valse acacia's. We gaan langs een naaldhoutbos met grove den, zoals reeds vermeld, eigendom van het OCMW Antwerpen. Verder zien we nog Corsicaanse den, een jonge aanplant van loofhout met o.a. zomereik en een overgang in weerom grove den. Links hebben we een weids zicht over de weiden. We gaan rechtsaf de **Rietveldweg** in en vervolgens, weer rechts de **Bruynleegtweg** in. Hier staat een bank om even te rusten en te genieten van de stilte en de natuur. Links bevindt zich het domein Sterbos (eigendom van de familie Van Kerckhoven d'Exarde de Borluut). Hier zien we o.a. beuken en verder groeit fijnspar en riet. Adelaarsvaren woekert zo-

wel in het bos als langs de kant van de weg. Links bemerken we een opslag van Corsicaanse den.

We verlaten het pad door het bos en gaan links af de verharde weg op. We zijn nu terug in de **Eglantierdreef**. Links is nog steeds het domein Sterbos, met een prachtig zicht op een loofhoutbos. Aan beide kanten van de dreef staat afwisselend loof- en naaldhout. Verder naar de Nieuwmoerse Steenweg toe gaat de aanplant over in zomereik. Hier en daar groeit ook brem.

We naderen het einde van de **Eglantierdreef**, slaan rechtsaf de **Nieuwmoerse Steenweg** op tot aan de school.